

به حفظ یکپارچگی جامعه کمک کند و چنین نقشی را این نهاد می تواند برای کشور ایران بازی کند.

رادیو فردا: آیا در آن دوران، موسیقی روز ایران را هم دنبال می کردید؟

رضا پهلوی: ببله. البته در موسیقی پاپ زمان ما، همین خوانندگان معروفی مانند گوگوش، ستار و داریوش محبوب ترین بودند. البته ارکسترهای کلاسیک ایرانی هم داشتیم و یادم می آید که گاهی برای تماشای کنسرت ها به تالار رودکی می رفتیم. البته در آن سن و سال تمایلم بیشتر به موسیقی پاپ دهه هفتاد بود و بیشتر موسیقی غربی گوش می کردم، از جمله بیتلز، کارلو سانتانا، پینک فلوئید و گروه های مختلف.

رادیو فردا: پس اهل «موسیقی معترض» بودید؟

رضا پهلوی: ببله اسمش را می شود «معترض» گذاشت. موسیقی، موسیقی است دیگر. روحیه انسان در لحظات مختلف، چیزهای متفاوتی می طلبد و گاهی هوس موسیقی جاز، بلوز، موسیقی های نیویورک یا موسیقی سنتی می کند، به روحیه آدم در آن لحظه بستگی دارد. برای هر کسی چنین حالت هایی پیش می آید.

رادیو فردا: به کدام خواننده ها بیشتر علاقه داشتید؟

رضا پهلوی: آن زمان بعضی از خواننده ها اسطوره شده بودند به عنوان مثال گوگوش را که نام بردید، آن زمان برای ما مانند مدونای امروز آمریکا بود، همین طور داریوش و ستار. البته هایده و دیگران هم بودند ولی من بیشتر به آن موسیقی ها تمایل داشتم.

رادیو فردا: اهل فیلم فارسی هم بودید؟

رضا پهلوی: گاهی اوقات ببله. البته در مقایسه با فیلم هایی که در این ۲۰ سال اخیر ساخته شده، سینمای ایران در این سال ها از نظر عمق، معنا و مفهوم پیشرفت های زیادی داشته است. آن دوران بیشتر فیلم ها جنبه تفریحی داشت ولی زیاد بادم نمی آید که عمق خاصی داشت.

رادیو فردا: نمونه ای را می توانید نام ببرید؟

رضا پهلوی: بیشتر سریال هایی که در تلویزیون تهیه می شد، سریال های جالبی بود. مثلاً سریال «دلبران تنگستان» یا سریال معروف «دایی جان ناپلئون» که این قدر با معناست که می شود خیلی نکات را از آن در آورد و گویای ذهنیت آن دوران است و گاهی اوقات هم آدم با آن برخورد می کند. **رادیو فردا:** در مورد موسیقی معترض که اشاره کردم، منظورم ترانه هایی است که فرهاد یا فریدون فروغی و داریوش می خواندند و ته مایه سیاسی داشت.

رضا پهلوی: ببله آن موسیقی هم بود. منظورتان «بوی گندم» است؟

رادیو فردا: ببله «بوی گندم» یا «ترانه «جنگل» که در مورد حادثه سیهکل خوانده شد.

رضا پهلوی: ببله این مسئله در موسیقی نیز نمایان می شد. امروز در جهان خیلی از آهنگ سازها و هنرمندان هستند که شعرهای آهنگشان خیلی با معناست و بعد سیاسی دارد.

دنباله مطلب در صفحه ۲۷

برخوردها زیاد داشتم و این ها را به عنوان نمونه می گویم. **رادیو فردا:** در آن زمان که با مردم برخورد داشتید، احساس می کردید که اگر روزی حکومت را در دست بگیرید، تغییری ایجاد می کنید؟ این که مردم مشکلاتی دارند و در فقر زندگی می کنند و شما باید این شرایط را تغییر دهید؟ با توجه به این که در آن زمان هنوز بخش عمده از جامعه ایران شهری نشده بود.

رضا پهلوی: وقتی شما می گوید «قدرت یا حکومت را در دست می گرفتید» از لفظی استفاده کردید که امیدوارم برای هم وطنانم سوء تفاهمی به وجود نیارد. من اعتقادی به دخالت در امر حکومت ندارم، این وظیفه دولت است. ولی به عنوان فردی که می تواند برای جامعه اش نقش حساسی بازی کند، بیشتر به مسائل زیربنایی جامعه کار دارم تا اداره امور.

رادیو فردا: جمله ای را بارها شنیده ایم که زنده یاد دکتر مصدق گفته بود که شاه باید سلطنت کند نه حکومت. آیا به این جمله معتقدید؟

رضا پهلوی: ببله صد در صد. من قبل از هر چیزی به محتوای نظام کار دارم نه به شکل نظام. امیدوارم هر چه زودتر در ایران حکومتی داشته باشیم که بر مبنای یک دموکراسی سکولار پارلمانی باشد و قانون اساسی داشته باشیم که بر مبنای اعلامیه جهانی حقوق بشر باشد. اگر بخواهیم روی نوع و شکل نظام بحث کنیم دو فرم محتمل است، هم فرم مشروطه پادشاهی و هم فرم جمهوری. اگر بخواهیم از کشورهایی که پادشاهی هستند نمونه بیاورم، تنها فرم قابل پذیرش به این صورت است که پادشاه یا ملکه، حق هیچ گونه دخالتی در امور سیاسی و قانونی کشور را نداشته باشد و در مقامی بی طرف و فرامسئلی قرار بگیرد.

رادیو فردا: برای بعضی این سؤال پیش می آید که وقتی ما یک حکومت دموکراتیک با پارلمان، دولت و نهادهای مربوطه داشته باشیم، دیگر چه نیازی است به پادشاه؟

رضا پهلوی: دلیل اصلی این مسئله، به خصوصیات هر کشور باز می گردد. کشورهایی که از اقوام، اقلیت ها و مذاهب مختلف تشکیل شده اند، یک سمبل وحدت مردمی می تواند

رضا پهلوی؛ از زندگی سیاسی تا پشت پرده خاطرات جوانی

محمد زرغامی، محمدرضا کاظمی رادیو فردا

مکلف به این نمی بینم که حتماً باید فرزند پسر داشته باشم برای این که تداومی در آنجا وجود داشته باشد.

رادیو فردا: این طور به نظر می آید که پدران، جوانی خودشان را در جوانی فرزندانشان جستجو می کنند. دوران جوانی دختران شما چقدر شبیه دوران جوانی خودتان است؟

رضا پهلوی: هم شباهت هایی هست و هم تفاوت هایی. زیرا محیطی که فرزندانم در آن بزرگ می شوند بسیار متفاوت است و این برای تمام خانواده هایی که در کشورهای غربی زندگی می کنند وجود دارد به خصوص با وضعیتی که اکنون در ایران هست این تفاوت را می توان به وضوح مشاهده کرد. البته در مورد جنبه های فرهنگی، من و همسر من حتی المقدور سعی می کنیم آن چه که به ایران مربوط می شود، یادگار و وضعیتی را که داشتیم به بچه ها یاد دهیم و چون نمی توانیم به ایران برویم به کشورهای دیگری که تا حدودی به ایران شباهت دارند، سفر می کنیم.

رادیو فردا: مثلاً کدام کشورها؟

رضا پهلوی: کشورهایی مانند مراکش، مصر و اردن. **رادیو فردا:** پیش از آغاز برنامه، کلیپی را پخش کردیم که تصویری از جوانی شماست و در جشن تولدتان، خانم گوگوش می خواند. با مراجعه به این تصاویر چه چیزهایی برایتان زنده می شود؟

رضا پهلوی: من خاطرات بسیار زیادی از کشورم دارم و آن چه بیشتر از همه در ذهنم نقش بسته، سفرهای متعددی است که در داخل ایران داشتم.

رادیو فردا: در این سفرها آیا یک شاهزاده فرصت داشت که رو در رو با مردم مواجه و با مشقت های آنان آشنا شود؟

رضا پهلوی: ببله دقیقاً همین طور است. آن چیزی که شما در باره سفرهای من از رادیو و تلویزیون می شنیدید بیشتر جنبه رسمی داشت ولی آن چیزی که شما نمی شنیدید، بخشی بود که حالت فی البداهه و غیررسمی به نقاط مختلف ایران سفر می کردم.

رادیو فردا: البته من ما به این دوران نمی رسد.

رضا پهلوی: بیخشد من فراموش کردم که ۴۷ ساله ام و شما از من جوان تر هستید (با خنده). منظورم جریاناتی است که در مطبوعات ایران منعکس می شد. بارها پیش می آمد که نه تنها در تهران بلکه در مناطق مختلف، برخورد ساده ای با مردم داشته باشم، به عنوان مثال در سواحل خلیج فارس موتور لنج سوار می شدم و با ماهیگیرانی که آنجا کار می کردند، ساعت ها گفتگو می کردم و با هم ماهی می گرفتیم. در روستاهای شمال هم همین طور بود. از بیرجند گرفته تا اهواز نیز هنگامی که در پایگاه اصفهان و پایگاه ... دوره خلبانی می دیدم از این

این بار در برنامه «نگاه تازه» میهمانی ویژه داشتیم. این میهمان کسی نبود جز شاهزاده رضا پهلوی (که سالهاست اعلام کرده است برایش فرقی ندارد که او را با لقب خاص خودش خطاب کنند یا تنها با نام و نام خانوادگی). او پذیرفت به پرسش های صریح و بی پرده ما در گفت و گویی بی تکلیف پاسخ گوید. (هر پرسشی از سیاسی گرفته تا شخصی و از روزهای پیش از انقلاب گرفته تا هم اکنون). حاصل این گفت و گو اکنون پیش روی شماست.

رادیو فردا: شما زندگی را چگونه می گذرانید و در شبانه روز چه فعالیت هایی دارید؟

رضا پهلوی: از روزی که جریانات مرا وادار کرد وارد صحنه سیاست شوم، یعنی پس از فوت پدرم و از زمانی که در قاهره بودم تا امروز، تمام تلاشم بر این بوده که بتوانم در آزادی کشورمان از وضعیتی که در آن قرار دارد، نقشی ایفا کنم و نیز به جریان همسویی و همکاری بین تمام نیروهای طرفدار دموکراسی، آزادی و حقوق بشر در ایران کمک کنم. زندگی من در واقع غیر از ایران، نجات ایران و آزادی برای ایران چیز دیگری نبوده است و مقدار زیادی از ارتباطات من با داخل ایران است. برنامه روزانه من یکسان نیست و بسته به جلسات، ملاقات ها، سخنرانی ها و همچنین سفرهایی که به کشورهای مختلف دارم، متغیر است.

رادیو فردا: این بیشتر وجه اجتماعی فعالیت های شماست، ولی زندگی وجه خصوصی نیز دارد. اگر از صبح این همه کار انجام دهید دیگر زمانی برای زندگی شخصی باقی نمی ماند.

رضا پهلوی: البته من به عنوان پدری دارای سه فرزند و در قبال همسر طبیعتاً مسئولیت های خانوادگی هم دارم که در حد توانم به آنها می پردازم به ویژه در مورد دخترانم و آموزش آنها.

رادیو فردا: شما سه دختر دارید. آیا پسر نمی خواستید؟

رضا پهلوی: چه فرقی می کند؟ بچه سالم باشد، دختر و پسر برای من تفاوت نمی کند.

رادیو فردا: ایرانی ها از قدیم به پسر خیلی علاقه داشته اند. **رضا پهلوی:** من حساسیتی روی این مسئله ندارم و تا زمانی که بتوانم فرزندانم تربیت کنم که بتوانند به جامعه خودشان و به جامعه جهانی و بهبود وضعیت آن خدمت کنند، چه تفاوتی می کند که دختر باشند یا پسر.

رادیو فردا: ولی فکر می کنم که برای پدرتان بسیار مهم بود پسر داشته باشند.

رضا پهلوی: آن زمان بر اساس فرهنگ مردسالاری جامعه ما، باید ولیعهد از جنس مذکر می بود. ولی فکر نمی کنم اگر بخواهیم مساوات و برابری کامل بین مرد و زن داشته باشیم، در آینده ایران این مسئله مطرح باشد. بنابراین من خودم را

کاباره رستوران نایب «لاکسور نایت کلاب»

فضائی دل انگیز، مکانی متفاوت
با غذاهای متنوع ایرانی

رستوران نایب با افتخار از شما و میهمانانتان پذیرائی می کند!

سالن مجلل رستوران نایب با ظرفیت بیش از ۵۰ نفر

زیباترین مکان برای برگزاری جشن ها و میهمانی های شما همراه با موزیک زنده

مجهز به کادر ورزیده

(650) 737-7900

قبول سفارشات غذا با بهترین سرویس

101 Brentwood Dr.

S. San Francisco, CA 94080

North of El Camino,
cross the street from See's Candies

www.luxorrestaurant.com
nayebrestaurant@yahoo.com

